

СЕРГЕЙ ЕСЕНИН
НЕУЮТНА ЛУНА ЛЪЧИ
ПРЪСКА

Превод от руски: Петър Велчев, 2008

chitanka.info

НЕУЮТНА ЛУНА ЛЪЧИ ПРЪСКА^[0]

*Неуютна луна лъчи пръска
над скръбта на простора унил —
свят, видян в младостта ми дръзка,
хем проклинах го, хем ми е мил.*

*Върби сухи край пътя се гушат,
колела на каруци скриптят...
Не, отдавна не ща да слушам
как огласяят пустинния път.*

*Аз разлюбих къщурките сламени,
любовта ми към тях изтля
и дори пролетта отмиля ми
зарад тия сиромашки поля.*

*Сега друго в сърцето ми трепка,
че под тази охтичава луна
виждам — в камък, в стомана — как крепка
днес е моята родна страна.*

*Ех, селяшка Русийо! В нивята
това рало докога ще пълзи!
Днеска гледат ти нищетата —
с болка — даже и твоите брези.*

Аз не зная какво с мен ще стане

*утре, в новия свят, но все пак
нека видя Русия стоманна,
вместо тая — с убогия впряг.*

*Бих възпял на моторите лая
посред бури, вихрушки, мъгли,
а да слушам дори не желая
вехти, скърцащи селски коли.*

1925

---

[0] Стихотворението е написано през май 1925 година в Баку, където Есенин прекарва няколко щастливи седмици, заобиколен от хора, които го ценят и го обичат. Той живее във вилата на своя предан приятел Пьотр Чагин — журналист и политически деец. Има възможност да пише и да размишлява за съдбата си и за съдбата на своята родина — теми, които особено тревожно го вълнуват през последните две години от живота му. Стихотворението е публикувано за първи път във вестник „Бакинский рабочий“, №115, от 25 май 1925 г. (През октомври 1925 година Есенин изпраща стихотворението в авторитетното московско списание „Новый мир“ и то е отпечатано там — вече след смъртта на поета — в кн. 4, 1926 г.)

Според Есениновия биограф Юрий Прокушев: „Именно от срещата с бакинската социалистическа целина, от която по-късно така са поразени Горки и Маяковски, възниква окончателното прозрение и за Сергей Есенин. Тук, в Баку, той може би за пръв път така явствено усеща пътя на своята родина към бъдещето“. (Ю. Прокушев. Сергей Есенин. Образ. Стихи. Эпоха. Москва, 1975, с.300.)

Коментирайки стихотворението „Неуютна луна лъчи пръска“, Прокушев пише по-нататък: „Колко дълбоко и самоотвержено трябва човек да обича родината, каква чиста и широка душа трябва да има, за да се изрази така мъжествено за себе си и така проницателно за бъдещето на Русия! В кавказките си стихове Есенин окончателно и с болка се прощава със старата бедняшка, патриархална Русия. С цялото си сърце Есенин приема и е готов да възпее друга една красота — красотата на раждащата се «стоманна» Русия, защото в нея е

бъдещето. И това за поета става все по-очевидно“. (Ю. Прокушев. Сергей Есенин. Образ. Стихи. Эпоха. Москва, 1975, с.300.)

Стихотворението „Неуютна луна лъчи пръска“ е органична част от група знакови лирически творби на Есенин, писани през 1924 и 1925 година в Кавказ (Баку, Тифлис, Батуми), където поетът в буквалния смисъл на думата е избягал, за да се спаси от зловредната за него — и в битово, и в литературно, и в политическо отношение — московска среда. (Най-много усилия и неприятности му струва да остане независим в непрестанните борби и борицкания между многото литературни групировки през 20-те години). Към тази група творби спадат и стихотворенията „Русь советская“, „Русь бесприютная“, „Русь уходящая“, „На Кавказе“, „Поэтам Грузии“, „Стансы“, „Письмо к женщине“, „Письмо к сестре“ и знаменитият лирически цикъл „Персидские мотивы“.

Това са върхове на Есениновата лирика, отбелязали едно възходящо идейно-художествено развитие, прекъснато от внезапната гибел на поета. В своите кратки мемоари „Есенин в Грузия“ поетът Тициан Табидзе проникновено обобщава: „Кавказ, както някога за Пушкин, и за Есенин се оказа нов извор на вдъхновение. Там, отдалечавайки се от предишния си живот, поетът имаше възможност да премисли много неща и в него протече силна борба за окончателно поетическо самоутвърждаване. Той усещаше прилив на нови теми, той искаше да бъде «истински, а не доведен син във великите щати на СССР».“ („Заря Востока“. Тифлис, 6 януари 1927 г.).

Уви, завръщането на Есенин към предишното му битие се оказва фатално. В нощта на 27 срещу 28 декември 1925 година, в Ленинградския хотел „Англетер“ с очевидното участие на сътрудници на ЧК, той е убит, като е инсценирано самоубийство. В последно време в Русия се появиха множество публикации, хвърлящи нова светлина върху събитието. Каквито и да са подробностите около тази тъмна афера, в която роля изиграват и лични, и обществени фактори, безспорно е едно: Сергей Есенин загива тъкмо в момента, когато окончателно е решил, че поетическата му съдба е неотделима от неговата принадлежност не само към родината, но и към съветската държава. Това е трагичен финал. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.